

6.8.2025

Pyynnöstä 5.8.2025 pi-
dennetty määräaika
6.8.2025

Liikenne- ja viestintäministeriölle

**LAUSUNTOPYYNTÖ LUONNOKSESTA HALLITUKSEN ESITYKSEKSI EDUSKUNNALLE LAIKSI
MÄÄRÄAIKAISESTA HENKILÖAUTOJEN ROMUTUSPALKKIESTA VUOSILLE 2026-2027;
AHVENANMAAN MAAKUNTAA KOSKEVA EHDOTUS**

Liikenne- ja viestintäministeriö on pyytänyt lausuntoa oikeusministeriöltä esitysluonnoksesta määräaikaisesta laista ajoneuvojen romutuspalkkiosta vuosille 2026–2027. Laissa säädettäisiin uuden henkilöauton ostajalle siinä säädetyin edellytyksin maksettavasta romutuspalkkiosta. Lakia ehdotetaan samoin edellytyksin tulevaksi sovellettavaksi myös Ahvenanmaan maakunnan ajoneuvorekisterissä rekisteröityyn ajoneuvoon, joka luovutetaan romutettavaksi.

Lausunnossa oikeusministeriö lausuu aikataulullisista syistä esitysluonnokseen sisältyvästä lakiehdotuksesta vain siltä osin kuin tällä on liittymäkohtia Ahvenanmaan maakunnan itsehallintoon. Lausuntoaika on ajoittunut lomakauteen. Lausuntonaan oikeusministeriö toteaa seuraavaa.

Esitysluonnokseen sisältyvän lakiehdotuksen useassa pykälässä rinnastetaan Ahvenanmaan maakunnan ajoneuvorekisterissä rekisteröityjä autoja valtakunnan liikenneasioiden rekisteriin rekisteröityihin autoihin. Ehdotetun ajoneuvojen romutuspalkkiosääntelyn vaikutuksena olisi muun muassa siis, että laki olisi tarkoitettu tulevaksi voimaan myös Ahvenanmaan maakunnassa.

Oikeusministeriö toteaa, että esitysluonnoksesta puuttuu riittävä arviointi lakiehdotuksen suhteesta ja vaikutuksista Ahvenanmaan maakunnan itsehallintoon. Sen vuoksi esitysluonnoksen 11 lukua esityksen suhteesta perustuslakiin ja sääntämisyjärjestykseen on hallituksen esityksen jatkovalmistelussa tältä osin tarpeen oikeudellisesta näkökulmasta kehittää.

Ahvenanmaan maakunnalla on erityisasema Suomen valtiojärjestyksessä, mikä näkyy varsinkin maakunnalle kuuluvana laajana itsehallintona (PeVM 10/1998 vp, s. 34). Perustuslain 120 §:n mukaan Ahvenanmaan maakunnalla on itsehallinto sen mukaan kuin Ahvenanmaan itsehallintolaissa erikseen säädetään. Perustuslain säännös on viittaussäännös. Ahvenanmaan itsehallinnon sisältö konkretisoituu siten itsehallintolaissa. Maakunnan itsehallinnolla on myös kansainväliset takeet (ks. HE 1/1998 vp, s. 177/II). Maakunnan itsehallintoa vahvistavat kansainväliset sitoumukset, erityisesti vuonna 1921 tehty ns. Ahvenanmaan sopimus (PeVM 10/1998 vp, s. 34).

Postiosoite

Postadress

Oikeusministeriö
PL 25
FI-00023 Valtioneuvosto
Finland

Käyntiosoite

Besöksadress

Meritullinkatu 10
00170 Helsinki
Finland

Puhelin

Telefon

0295 16001
Internat.
+358 295 16001

Faksi

Fax

09 160 67730
Internat.
+358 9 160 67730

S-posti, internet

E-post, internet

kirjaamo.om@gov.fi
www.oikeusministerio.fi
www.justitieministeriet.fi

Ahvenanmaan itsehallintolaki (1144/1991), jäljempänä *itsehallintolaki*, ei muodollisesti ole perustuslaki, mutta se rinnastuu perustuslakiin vaikeutetun säätämisyjärjestyksen vuoksi (HE 1/1998 vp, s. 127/I).

Maakunnan lainsäädäntövaltaan kuuluvat itsehallintolain 18 §:n 1, 10 ja 21 kohdan mukaan muun muassa asiat, jotka koskevat maakunnan hallitusta sekä sen alaisia viranomaisia ja laitoksia, luonnon- ja ympäristönsuojelua sekä teitä ja tieliikennettä. Lisäksi maakunnan lainsäädäntövaltaan kuuluvat asiat, jotka koskevat elinkeinotoimintaa ottaen huomioon, mitä on säädetty lain 11 §:ssä, 27 §:n 2, 4, 9, 12–15, 17–19, 26, 27, 29–34, 37 ja 40 kohdassa sekä 29 §:n 1 momentin 3–5 kohdassa, kuitenkin niin, että myös maakuntapäivillä on toimivalta ryhtyä toimenpiteisiin näissä kohdissa tarkoitetun elinkeinotoiminnan edistämiseksi. Itsehallintolain 18 §:n 27 kohdan nojalla maakunnan lainsäädäntövallassa ovat myös asiat, jotka koskevat itsehallintolain perusteiden mukaan maakunnan lainsäädäntövaltaan kuuluviksi katsottavia asioita.

Oikeusministeriö kiinnittää liikenne- ja viestintäministeriön huomion Ahvenanmaan valtuuskunnan 20.4.2010 antamaan lausuntoon (19/10, D 10 10 05 1; Frågor som gäller statligt stöd till företag på Åland. Ålandsdelegationens utlåtande 20.4.2010).¹ Lausunnossa kyse oli valtakunnan mahdollisuuksista tukea elinkeinotoimintaa Ahvenanmaalla maakunnan lainsäädäntövaltaan kuuluvilla aloilla. Valtuuskunnan mukaan lainkohdan puuttumisesta itsehallintolaissa huolimatta ei ole estettä sille, että valtakunta tukee Ahvenanmaalla toimivia yrityksiä. Valtakunnan lainsäädäntöön otettavat säännökset tuen myöntämisestä Ahvenanmaan maakunnassa eivät vaikuta itsehallintolain toimivallanjakoon. Edelleen valtuuskunta katsoi, että ottaen huomioon erityisesti itsehallintolain 18 §:n 22 kohdan on tärkeää, että valtiolta kuulee tai ainakin pitää maakunnan hallitusta ajan tasalla ahvenanmaalaisille yrityksille myönnettyistä valtioneuvoja.

Lausunnossaan 8.7.2025 (asianumero: ÅLR 2025/4837) liikenne- ja viestintäministeriölle Ahvenanmaan maakunnan hallitus on ilmoittanut suostuvansa (s. 2) siihen, että eduskunta säätäisi lain, joka oikeuttaisi myös maakunnan viranomaisessa pidettävään ajoneuvorekisteriin uushankinnoissa rekisteröitävien ajoneuvojen omistajat hakemaan romutuspalkkiota esitysluonnoksen mukaisesti. Esitysluonnoksessa on tosin kyse ajoneuvojen omistajille, eli yksilöille tietyin edellytyksin maksettavasta palkkiosta, eikä yritystuesta. Esitysluonnoksen vaikutusten arvioinnissa (s.7) todetaan kuitenkin, että romutuspalkkion voidaan arvioida lisäävän autokaupan liikevaihtoa ja vaikuttavan siten positiivisesti toimialan yrityksiin. Sen vuoksi olisi esityksen jatkovalmistelussa oikeusministeriön näkemyksen mukaan syytä arvioida missä määrin Ahvenanmaan valtuuskunnan edellä kerrottu lausunto olisi esityksessä syytä huomioida.

Oikeusministeriön nykytiedossa ei valitettavasti ole, josko Ahvenanmaan valtuuskunta olisi itsehallintolain toimivallanjakosääntelyn näkökulmasta aikaisemmin lausunut suoraan yksilöille suunnatusta vastaavanlaisesta tuesta, jolla arvioidaan olevan vaikutuksia myös yritystoiminnan puolella. Tarvittaessa tämän nimenomaisen kysymyksen itsehallintolain tulkinnasta voisi liikenne- ja viestintäministeriö esittää esityksen jatkovalmistelussa lausuntopyyntönä suoraan Ahvenanmaan valtuuskunnalle. Valtuuskunnan tehtävistä riippumattomana asiantuntijatoimielimenä säädetään itsehallintolaissa.

Itsehallintolain toimivallanjakosääntelyn näkökulmasta romutuspalkkiosta säätämisen näyttäisi edellä kerrotun mukaan linkittyvän mahdollisesti enemmän maakunnan

---

¹ [Ålandsdelegationen | Statens ämbetsverk på Åland](#)

lainsäädäntövaltaan kuuluviin oikeudenaloihin kuin valtakunnan toimivaltaan Ahvenanmaal-la. Sen vuoksi esityksen jatkovalmistelussa voisi itsehallintolain toimivallanjakosääntely huomioiden olla syytä täsmällisemmin arvioida lakiehdotuksen vaikutuksia maakunnassa mitä tulee perustuslain 6 §:ssä säädetyn yhdenvertaisuuden toteutumiseen lakiehdotuksen pohjalta. Ahvenanmaan maakunnassa on voimassa maakunnan yhdenvertaisuuslainsäädäntö, jota sovelletaan maakunnan lainsäädäntövaltaan kuuluvilla oikeudenaloilla. Muilta osin valtakunnan yhdenvertaisuuslainsäädäntö on voimassa myös maakunnassa.

Oikeusministeriö esittää myös esitysluonnokseen sisältyvän lakiehdotuksen osalta lakitekni- sen huomautuksen. ”Ahvenanmaan ajoneuvorekisterin” sijaista esityksessä tulisi mieluummin käyttää esim. nimikettä ”Fordonsmyndigheten på Åland-niminen ajoneuvorekisteriviranomainen”. Näin, koska Ahvenanmaan maakunta on Ahvenanmaan itsehallintolain, jäljempänä *itsehallintolaki*, 36 §:n 1 momentin mukaan ruotsinkielinen. Ahvenanmaan maakunnassa säädetään maakuntalailla maakunnan Fordonsmyndigheten på Åland-nimisestä ajoneuvorekisteriviranomaisesta. Näin ollen maakunnan ajoneuvorekisteriviranomaisella ei ole virallista suomenkielistä nimeä.

Itsehallintolain 28 §:n 2 momentin mukaan maakunnalle erityisen tärkeästä laista on hankittava maakunnan lausunto ennen sen säätämistä. Jos lakiehdotus on erityisen tärkeä maakunnalle, lausuntopyynnön kohteena oleva esitysluonnos on Ahvenanmaan maakunnan hallituksen kuulemisen yhteydessä oltava kokonaisuudessaan käännettynä ruotsiksi.²

Ylijohtaja, osastopäällikkönä

Johanna Suurpää

Lainsäädäntöneuvos

Janina Groop-Bondestam

---

² Oikeusministeriön selvityksiä ja ohjeita 8/2012, s. 28-31. Ahvenanmaan asema säädösvalmistelussa ja EU-asioissa. Ohjeita ministeriöiden valmistelijoille. [Ahvenanmaan asema säädösvalmistelussa ja EU-asioissa. Ohjeita ministeriöiden valmistelijoille - Valto](#)

VN/20572/2025-OM-14

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: